

A Magyar Kémikusok Egyesületének tudományos ismeretterjesztő folyóirata és hivatalos lapja

SZERKESZTŐSÉG:

Felelős szerkesztő: LENTE GÁBOR
KISS TAMÁS örökös tb. főszerkesztő
Olvasószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztőbizottság:

KEGLEVICH GYÖRGY,
a szerkesztőbizottság elnöke,
BÁLINT MÁRIA, BUZÁS ILONA,
DOMBRÁDY ZSOLT, FÁBIÁN ISTVÁN,
GREINER ISTVÁN, HANCSÓK JENŐ,
KALÁSZ HUBA, KISS TAMÁS,
MERNYÁK ERZSÉBET, SKODÁNÉ
FÖLDES RITA, ifj. SZÁNTAY CSABA,
SZÉPVÖLGYI JÁNOS, TÖMPE PÉTER,
ZÉKÁNY ANDRÁS

Szerkesztők:

DOBÓ DORINA, KEGLEVICH KRISTÓF,
KERTI GÁBOR, KOVÁCS LAJOS,
NAGY GÁBOR, PAP JÓZSEF SÁNDOR

Szerkesztőségi titkár: KOCOR ERIKA

Kapják az Egyesület tagjai és a megrendelők
A szerkesztésért felel: LENTE GÁBOR

Szerkesztőség: 1106 Budapest,
Fehér út 10. (White Office)
Tel.: 36-20-214-0808
E-mail: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
Felelős kiadó: SZABÓ JÁNOS ZOLTÁN
Nyomdai előkészítés: HORVÁTH IMRE
Nyomás: Europrinting Kft.
Felelős vezető: ENDZSEL ERNŐ
ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete
Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank
10700024-24764207-51100005 sz.
számlájára „MKL” megjelöléssel
Előfizetési díj egy évre 15 950 Ft
(MKE-tagoknak: 9000 Ft)
Egy lapszám ára: 1450 Ft. Külföldön terjeszti
a Batthyány Kultur-Press Kft.,
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
1251 Budapest, Postafiók 30.
Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:
KOCOR ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,
1106 Budapest, Fehér út 10. (White Office)
Tel.: 36-20-214-0808,
e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális és archivált számaink honlapunkon
(<https://mkl.mke.org.hu/>) olvashatók

Index: 25 541
HU ISSN 0025-0163 (nyomtatott)
HU ISSN 1588-1199 (online)
<https://doi.org/10.24364/MKL.2025.05>

A lapot az MTA MTMT indexeli, és a REAL,
továbbá az Országos Széchényi Könyvtár
(OSZK) Elektronikus Periodika Adatbázisa
és Archivuma (EPA) archiválja

Április az Irinyi János Országos Középiskolai Kémiaverseny döntőjének és az Országos Tudományos Diákköri Konferencia Kémia és Vegyipari Szekciójának hónapja volt. A két országos esemény két hét különbséggel zajlott, és idén mindkettőnek a Debreceni Egyetem adott otthont. A részletes beszámoló a következő lapszámokban jelennek meg.

Az Irinyi János Kémiaversenyt a Magyar Kémikusok Egyesülete évente rendezi meg, és a kémia iránt érdeklődő kilencedikes és tizedikes középiskolások mérik össze tudásukat mind az elmélet, mind a laboratóriumi gyakorlat terén.

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács által szervezett diákköri konferenciára két évente kerül sor. Ennek keretében a Kémia és Vegyipari Szekcióban elsősorban egyetemi hallgatók mutatják be azokat az eredményeiket, amelyeket az előző év vagy évek alatti tudományos diákköri munkájuk során értek el, a tanulmányaikkal mellett végzett kísérleti vagy elméleti kutatásaik során. A rendezvényen emellett bemutatkozhatnak középiskolás diákok is, hasonló diákköri kutatómunka eredményeivel.

Mindkét esemény nagy létszámmal zajlott, több mint 200 diák résztvevője volt a rendezvényeknek. Ez nagy örömmel tölt el bennünket, hiszen azt jelzi, hogy még mind a közoktatásban, mind a felsőoktatásban jelentős az érdeklődés a kémia iránt.

A látszat azonban csalóka, mert a felsőoktatásba a kémia, vegyészmérnöki és kémiatechnológiai szakokra jelentkező hallgatók száma folyamatosan csökken a 10 évvel ezelőtti jelentkezésekhez képest. Ez erősen korrelál azzal a ténnyel is, hogy a középiskolai oktatásban egyre csökken a természettudományos képzésre fordítható órák száma, és a kémiatechnológiai utánpótlásában is komoly hiányok mutatkoznak.

Így minden alkalmat meg kell ragadnunk arra, hogy a kémia, a kapcsolódó természettudományok szépségeit, érdekességeit és a mindennapi életünkben nélkülözhetetlen szerepét megmutassuk a fiataloknak, (gumikesztyűs) kézzel fogható módon találkozzanak a kémiai kísérletezés varázsával, a laboratóriumok rejtelmeivel. Erre szolgálnak azok az általános és középiskolás diákok számára szervezett versenyek, szakmai tanári fórumok is, amelyekről ebben a lapszámomban olvashatunk. Ugyancsak óriási élményt jelenthetnek a gyerekek számára az MKE és más intézmények által szervezett természettudományos táborok, amelyekkel remélhetőleg újabb fiatalokat nyerhetünk meg a kémiánál.

Az ipari szereplők is egyre inkább felismerik, hogy milyen fontos a vegyipar, a gyógyszeripar és más ipari ágazatok számára is a diákok „bevonása” a vegyész-, vegyészmérnök-, és ehhez kapcsolódóan a kémiatechnológiai-képzésbe, és milyen problémákat jelent a különböző területeken ezen szakemberek hiánya. Az ebben való egyetértést és összefogást jól tükrözi a „Kémia mindenkinek” programba bekapcsolódott intézmények, vállalatok nagy száma és aktív részvétele a közös cél megvalósításában.

Az érdeklődés felkeltéséhez ez a lapszám is hozzájárul, ezért a lap rendszeres olvasói is hívják fel a figyelmét „kicsiknek és nagyoknak” egyaránt az érdekes olvasnivalókra. Olvashatunk múltbéli felfedezésekről – az első alkaloidszintézis megvalósításáról, a Bouguer–Lambert–Beer-törvény felfedezéséről; a jelen legújabb eredményeiről –, a textilipar újdonságairól, új hidrogénezett növényi olajat tartalmazó dízel és repülőgépjárműanyag előállításáról, az Európai Gyógyszerkémiai Társaság által a gyógyszeripar svájci fellelővárában szervezett konferencián elhangzott legújabb gyógyszerfejlesztésekről; valamint a jövő feladatairól – a fenntartható egyetemek megvalósítására irányuló törekvésekről.

2025. május

Várnagy Katalin

Várnagy Katalin
egyetemi tanár
az MKE főtíkára

TARTALOM : OKTATÁS

Lente Gábor: Télbúcsúztató kémiaversenyek és tanári szakmai nap **134**

Silberer Vera: Fenntarthatósági törekvések a hazai egyetemeken
(workshop-beszámoló) **135**

VEGYIPAR ÉS KÉMIATÖRTÉNET

Hosztafi Sándor: Koniin: az első alkaloidszintézis **138**

KITEKINTÉS

Fischer János: Bazel – a gyógyszeripar egyik fellelővárá.
Rendhagyó úti beszámoló **143**

Inzelt György: *Kiről neveztek el?* A Bouguer–Lambert–Beer-törvény **146**

Kutasi Csaba: Változott a textil-KRESZ. A kezelési jelképek új szabványa **151**

Címlapunkon:

Lambert színpiramisa.
A főfelé világosodó
rétegek színei
a piros–sárga–kék
hármából indulnak
ki

VEGYÉSZLELETEK
Lente Gábor rovata **156**

A HÓNAP KÉMIAI PUBLIKÁCIÓJA **158**

A HÓNAP HÍREI **159**